

Styrelsen for Forskning og Innovation
Bredgade 40
1260 København K
Att. Thomas Midtgaard og Mette Ballebye

Sendt pr e-mail til thmi@fi.dk og meba@fi.dk

AC's hørings svar vedr. kommissionens forslag til nyt ramme program, Horizon 2020

Den 10. januar 2012
Sagsnr. S-2011-810
Dok.nr. D-2012-539
ks/ka

AC har den 2. december 2011 fra Styrelsen for Forskning og Innovation modtaget materiale om Kommissionens forslag til nyt ramme program for forskning og Innovation, Horizon 2020, i høring. AC har sendt materialet i høring i medlemsorganisationerne og har på den baggrund følgende bemærkninger:

AKADEMIKERNES
CENTRALORGANISATION

THE DANISH CONFEDERATION
OF PROFESSIONAL ASSOCIATIONS

AC støtter den foreslåede udbygning af budgetrammen for EU's fremtidige forskningsprogram, og AC finder det også positivt, at der med kommissionens forslag lægges op til at knytte unionens forsknings- og innovationsaktiviteter tættere sammen i et nyt fælles ramme program. Formålet med Horizon 2020 er at styrke Europas forskning, innovation og konkurrenceevne, og det kræver en samlet indsats både i forhold til at styrke forskningsaktiviteterne og i forhold til at omsætte en del af resultaterne til innovation og nye løsninger i virksomhederne.

Postboks 2192
Nørre Voldgade 29
DK - 1017
København K.

T +45 3369 4040
F +45 3393 8540

E ac@ac.dk
W www.ac.dk

Videnskab i topklasse

AC lægger dog også stor vægt på, at princippet om excellence fortsat er det bærende kriterium i ramme programmet forskningsaktiviteter. I den internationale konkurrence om forskning, udvikling og innovation er det kun forskning på højeste internationale niveau, som kan sikre europæisk innovation og konkurrencedygtighed i global sammenhæng og i indsatsen for at skabe udvikling og velstand. Samtidig er der også forskningsområder, som ikke er direkte rettet mod konkurrenceevnen, som er afgørende for udviklingen af velfærden i de europæiske samfund.

Der er således i høj grad brug for at styrke europæisk forskning i topklasse, så europæiske forskere fortsat kan være blandt de bedste i verden. En styrkelse af den europæiske forskningselite vil også komme Danmark til gavn - særligt på de forskningsområder, hvor vi i forvejen har forskningsmiljøer på højeste internationale niveau.

AC ser derfor også meget gerne, at der i det nye rammeprogram sker en styrkelse og udbygning af det europæiske forskningsråd, ERC, som har haft stor succes med at sætte fokus på og støtte de mest excellente europæiske forskeres arbejde. Det er vigtigt, at man fra europæisk side fokuserer på at fremme eliteforskningen, og der bør også være fokus på at styrke det europæiske samarbejde mellem forskere.

AC finder det positivt, at humaniora og samfundsvidenskab tænkes med ind i forhold til de væsentlige samfundsmæssige forskningsområder. Men AC ser dog et generelt behov for at styrke samfundsvidenskabs og humanioras rolle i det nye rammeprogram. Samfundsvidenskab og humaniora bidrager til og er ofte drivende i kreativ og innovativ forskning, og derfor er der brug for flere ressourcer til disse områder. Derudover er der behov for, at den samfundsvidenskabelige og humanistiske forskning integreres bedre i de dele af rammeprogrammet, som ikke i sig selv har fokus på de to hovedområder.

Innovation og vidensspredning

AC finder det positivt, at rammeprogrammet i langt højere grad end tidligere integrerer EU's aktiviteter inden for forskning, teknologisk udvikling, demonstration og innovation, inklusive spredning og udnyttelse af resultater. Det er ligeledes positivt, at der lægges op til at indføre særlige aktiviteter med øremærkede midler for SMV'er med innovationspotentialer.

Den stærkere kobling mellem forskning og innovation bør efter AC's mening også føre til en stærkere kobling mellem rammeprogrammets aktiviteter og strukturfondenes prioriteringer. Der er behov for at målrette strukturfondsmidlerne, så de i højere grad end i dag investeres i at gøre vores samfund mere innovationsparat og dermed i stand til at fremme vækst og beskæftigelse.

Det er AC's forståelse, at kommissionen støtter en sådan målretning af anvendelsen af strukturfondsmidlerne til innovationsaktiviteter, og AC ser det som en oplagt mulighed at arbejde i denne retning både i forbindelse med forhandlingerne om rammeprogrammet for forskning og innovation og i forbindelse med arbejdet med 2013-programmet for strukturfondsmidlerne.

Samfundsudfordringer

AC finder det positivt, at rammeprogrammet i højere grad end tidligere tager udgangspunkt i behovet for at løse en række fælles samfundsmæssige udfordringer. Nye forskningsresultater og nye innovative løsninger findes ofte i forlængelse af presset fra en samfundsmæssig nødvendighed, og med en styrkelse af ERC kan der blive en god balance mellem denne del af programmet og de forskerinitierede projekter.

AC skal dog samtidig påpege, at de fleste af de skitserede samfundsmæssige problemstillinger på ingen måde er særskilt europæiske, og at det netop er vigtigt, at den europæiske forskning og innovation ikke lukker sig om sig selv, men i stedet åbner sig i forhold til den øvrige

verden. Det bør ske både for at sikre excellencen i forskningen via bredt internationalt forskningssamarbejde og for at finde fælles løsninger på globale problemer. En tilgang, hvor der lægges vægt på internationalt samarbejde, bør derfor præge hele rammeprogrammet og ikke kun være en del af den samfundsmæssige udfordring knyttet til "Inkluderende, innovative og sikre samfund".

Deltagelse i rammeprogrammets aktiviteter

AC finder det vigtigt, at rammeprogrammet for det første bidrager til at der skabes excellent forskning i Europa, og for det andet at resultaterne af denne forskning bidrager til udvikling og innovation i de europæiske virksomheder. AC ser derfor med bekymring på, dels at universiteter og forskere finder det overordentlig kompliceret og bureaukratisk og dermed ressourcekrævende at søge penge fra og deltage i rammeprogrammets forskningsprojekter dels at virksomhedsdeltagelsen i aktiviteterne under rammeprogrammerne generelt har været vigende over en årrække.

AC anbefaler, at man fra dansk side fokuserer på at indføre konkrete tiltag i forhold til afbureaukratisering. I forbindelse med forhandlingerne om det nye rammeprogram må der arbejdes særskilt på forenkling af regler og procedurer – både i forhold til ansøgningsprocedurer og i forhold til afvikling af projekterne. Som et særligt vigtigt punkt bør der foretages en analyse af, hvad der skal til for at få flere virksomheder og ikke mindst flere SMV'er til at deltage.

I dag er der en del danske forskere, der fravælger at ansøge om europæiske forskningsmidler, fordi det er for besværligt og ressourcekrævende. Set fra AC er det helt afgørende, at universiteter og forskere på lokalt niveau finder det umagen værd at deltage i rammeprogrammets forskningsaktiviteter, og det er tilsvarende afgørende, at virksomhederne finder det lønsomt at deltage og at få adgang til den nye viden, som skabes. Som det også nævnes fra kommissionens side, er der grund til at fokusere særligt på de små og mellemstore virksomheders deltagelse.

Forskernes vilkår

Endelig finder AC det værd at bemærke, at Kommissionen lægger vægt på forskernes vilkår i det nye rammeprogram, og AC skal i den forbindelse gøre særlig opmærksom på nogle af de problemer, som knytter sig til de yngre forskeres deltagelse i rammeprogrammets aktiviteter.

For det første er der behov for generelt at forbedre vilkårene for de unge forskere, som får tilskud fra Marie Curie-ordningerne. Det er vigtigt at disse unge forskere, når de arbejder i et andet europæisk land, ikke blot betragtes som gæsteforskere, der ikke har de samme rettigheder, som deres kollegaer i værtslandet. I stedet må de sikres de samme rettigheder og omfattes af de samme sociale ordninger, som deres kollegaer. AC ser gerne en opfølgning fra Kommissionens side på de positive statements om ansættelsesvilkårene, så det reelt afdækkes, om virkeligheden også stemmer overens med intentionerne for forskernes vilkår - herunder deres vilkår i forbindelse med mobilitet i Europa.

I forlængelser heraf er det vigtigt at påpege, at EU-programmerne tidsbegrænsede bevillinger medvirker til at øge andelen af tidsbegrænsede ansættelser på universiteterne. I praksis viser det sig, at mange forskere, særligt yngre forskere i starten af karrieren, arbejder tidsbegrænset i det ene projekt efter det andet. Disse tidsbegrænsede ansættelser har flere negative implikationer, herunder problemer med at fastholde forskertalenterne på universiteterne og med at sikre en ligelig kønsfordeling på de senere karrieretrin. AC ser ingen afgørende grunde til, at forskerne ikke lige så godt kan være fastansat – også når det drejer sig om EU-støttede forskningsprogrammer. AC vil derfor gerne foreslå, at der overvejes en model, hvor det sættes loft over, hvor mange midlertidigt ansatte, der må være i et EU-støttet program.

Kommissionen har vedtaget et "European Charter for Researchers", som det er frivilligt for EU-landene og institutionerne at tiltræde. AC ser gerne dette charter brugt mere aktivt også i sammenhæng med rammeprogrammet, således at deltagelse i aktiviteter og tildeling af midler under rammeprogrammet i højere grad bliver gjort afhængig af, om de grundlæggende vilkår for forskere, som charteret opridser, overholdes.

Med venlig hilsen

Karen Skytte

D: 22495865

E: ks@ac.dk